

BESTSELLER INTERNAȚIONAL

EVA MOZES KOR

ȘI LISA ROJANY BUCCIERI

GEMENELE

DE LA

AUSCHWITZ

Povestea adevărată
a unei românce care a supraviețuit
Lagărului Morții

„Emoționantă
și plină de viață...
O carte despre
puterea spiritului
uman.”

Arhiepiscopul
DESMOND TUTU,
laureat al Premiului Nobel
pentru Pace

NICULESCU

**Eva Mozes Kor
& Lisa Rojany Buccieri**

GEMENELE DE LA AUSCHWITZ

**Povestea adevărată a unei românce
care a supraviețuit Lagărului Morții**

Traducere: Magda Dumitru

NICULESCU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

MOSES KOR, EVA

**Gemelele de la Auschwitz : povestea adevărată a unei românce care a supraviețuit
Lagărului Morții / Eva Mozes Kor & Lisa Rojany Buccieri ; trad.: Magda Dumitru. -**

București : Editura Niculescu, 2024

ISBN 978-606-38-0972-9

I. Rojany Buccieri, Lisa

II. Dumitru, Magda (trad.)

821.411.16

94

© Eva Mozes Kor and Lisa Rojany Buccieri, 2009, 2020 (text)

© Peggy Tierney 2020 (additional text)

© Octopus Publishing Group Ltd 2020

First published in Great Britain in 2020 by Monoray, an imprint of Octopus Publishing Group Ltd

Published in the United States of America as *Surviving the Angel of Death* by Tanglewood Publishing, Inc.

Titlu original: *The Twins of Auschwitz – The inspiring true story of a young girl surviving Mengele’s hell*, by Eva Mozes Kor & Lisa Rojany Buccieri

© Editura NICULESCU, 2024

Bd. Regiei 6D, 060204 – București, România

Telefon: 021 312 97 82

E-mail: editura@niculescu.ro

Internet: www.niculescu.ro

Comenzi online: www.niculescu.ro

Comenzi e-mail: vanzari@niculescu.ro

Comenzi telefonice: 0724 505 380

Redactor: Anca Natalia Florea

Tehnoredactor: Șerban-Alexandru Popină

Adaptare copertă & design: Carmen Lucaci

ISBN 978-606-38-0972-9

Toate drepturile rezervate. Nicio parte a acestei cărți nu poate fi reprodusă sau transmisă sub nicio formă și prin niciun mijloc, electronic sau mecanic, inclusiv prin fotocopiere, înregistrare sau prin orice sistem de stocare și accesare a datelor, fără permisiunea Editurii NICULESCU.

Orice nerespectare a acestor prevederi conduce în mod automat la răspunderea penală față de legile naționale și internaționale privind proprietatea intelectuală.

Editura NICULESCU este partener și distribuitor oficial **OXFORD UNIVERSITY PRESS** în România.

E-mail: oxford@niculescu.ro; Internet: www.oxford-niculescu.ro

CUPRINS

Prolog.....	9
<i>Gemenele de la Auschwitz</i>	13
Epilogul Evei.....	152
Postfață de Peggy Tierney.....	165
Nota autoarei.....	190
Biografiile autoarelor.....	192
Credite foto.....	194
Resurse suplimentare.....	196

PROLOG

Ușile vagonului s-au deschis larg pentru prima dată după multe zile, iar lumina s-a revărsat peste noi ca o binecuvântare. Sute de evrei fuseseră înghesuiți în vagonul acela mic de vite, care a traversat zdrăngănind o zonă rurală, ducându-ne tot mai departe de casa noastră din România. Disperați, oamenii se îngrămădeau spre ieșire, vrând să coboare cât mai repede.

În timp ce eram împinși pe peron, am ținut-o strâns de mână pe sora mea, neștiind dacă să ne bucurăm pentru eliberarea noastră sau să ne temem de ceea ce va urma. Aerul dimineții era răcoros și un vânt rece ne pișca picioarele goale prin materialul ușor al rochiilor noastre bordo, asortate.

Mi-am dat seama imediat că era foarte de dimineață, iar soarele abia se ivea la orizont. Oriunde mă uitam, vedeam garduri înalte, ascuțite, din sârmă ghimpată; turnuri de pază înalte, pe care se aflau patrulile ale SS*, *Schutzstaffel* în limba germană, aplecate în afară, cu armele ațintite asupra noastră; câini de pază ținuți în lesă de alți soldați SS și care se smuceau,

* SS (prescurtare de la *Schutzstaffel* – „Eșalonul de protecție”) – organizație paramilitară de elită aflată în serviciul Germaniei naziste. (*n. red.*)

lătrând și mârâind precum un câine turbat pe care îl văzusem odată, la o fermă, cu spume la gură, cu colții lui albi și ascuțiți dezveliți. Simțeam cum inima îmi sare din piept.

Mâna surorii mele s-a strâns asudată și caldă în a mea. Mama, tata și celelalte două surori mai mari ale noastre, Edit și Aliz, stăteau lângă noi. Imediat am auzit-o pe mama șoptindu-i destul de tare tatălui nostru:

— Auschwitz? Suntem la Auschwitz? Ce este locul ăsta? Nu suntem în Ungaria?

— Suntem în Germania, a venit de îndată și răspunsul de la tata.

Traversaserăm granița spre teritoriul german. De fapt, acum ne aflam în Polonia, dar Germania invadase Polonia. În această țară, aflată sub ocupație germană, se aflau toate lagărele de exterminare. Nu fuseserăm duși într-un lagăr de muncă din Ungaria, așa cum crezusem inițial, ci într-unul nazist, de exterminare. Înainte de a putea fi în stare să diger o astfel de veste, am simțit cum sunt împinsă în umăr spre o anumită latură a peronului.

— *Schnell! Schnell!* „Repede! Repede!” le-au strigat paznicii prizonierilor rămași în vagonul de vite, ordonându-le să coboare pe peron.

Miriam s-a tras mai aproape de mine, pentru că amândouă ajunsesem să fim acum înghesuite din toate părțile. Lumina slabă a zilei era acoperită și descoperită în timp ce oamenii mai înalți de statură erau împinși lângă noi, apoi trași de soldați într-o parte sau alta a platformei feroviare.

Mi s-a părut că pe unii prizonieri îi alegeau pentru ceva, iar pe alții, pentru altceva. Dar oare despre ce era vorba?

Atunci zgomotele din jurul nostru au început să se intensifice din ce în ce mai mult. Naziștii apucau mai mulți oameni, apoi îi împingeau spre dreapta sau spre stânga peronului unde făceau selecția lor. Câinii mârâiau și lătrau fără încetare. Oamenii care coborâseră din vagonul de vite au început să plângă și să țipe în același timp; toți își căutau rudele de care erau despărțiți cu brutalitate. Bărbații erau separați de femei, iar copiii, de părinții lor. Din tăcerea dimineții s-a declanșat haosul. Totul a început să se miște din ce în ce mai repede în jurul nostru. Era ca la o casă de nebuni.

— *Zwillinge! Zwillinge!* „Gemenii! Gemenii!”

În câteva clipe, un soldat care trecea în grabă pe lângă această mulțime de oameni s-a oprit brusc chiar în fața noastră. S-a uitat țintă la mine și la Miriam, amândouă fiind îmbrăcate la fel.

— Sunt gemene? a întrebat-o el pe mama.

Ea a avut o ezitare.

— Este bine să fie gemene?

— Da, i-a răspuns soldatul.

— Sunt gemene, a spus atunci mama.

Fără să mai rostească vreun cuvânt, soldatul ne-a apucat strâns pe mine și pe Miriam, smulgându-ne de lângă mama.

— Nu!

— Mama! Mama! Nu!

Eu și Miriam am țipat și am izbucnit în plâns, ridicându-ne brațele spre mama noastră, care, la rândul ei, încerca să vină după noi, cu mâinile întinse, în vreme ce un soldat o ținea pe loc. Apoi, acesta a îmbrâncit-o cu brutalitate spre cealaltă parte a peronului. Am țipat. Am plâns. Am implorat. Dar vocile noastre se pierdeau în haosul, în zgomotul și în disperarea din jur. Oricâte lacrimi am vărsat și oricât de tare am strigat nu a contat. Din cauza acelor rochițe bordo, asortate, pe care eu și sora mea le purtam și a faptului că eram gemene identice, lucru atât de ușor de remarcat în mulțimea de prizonieri evrei murdari și epuizați, eu și Miriam fusese-răm selectate. În scurtă vreme urma să ajungem în fața lui Josef Mengele, medicul nazist cunoscut drept „Îngerul Morții”. El era cel care îi alegea dintre oamenii care se aflau pe peron pe cei care urmau să trăiască și pe cei care trebuiau să moară. Dar atunci nu cunoșteam încă acest lucru. Tot ce știam era că dintr-odată eu și sora mea ne treziserăm singure. Nu aveam decât zece ani.

Și niciodată nu i-am mai văzut pe tata, pe mama, pe Edit sau Aliz.

CAPITOLUL PATRU

De dimineață, s-a auzit un fluier. Afară era încă întuneric.

— Sus! Sus! Trezirea! a strigat supraveghetoarea barăcii, o *Pflegerin*, sau infirmiera care avea grijă de noi. Era îmbrăcată într-un halat alb. Pregătiți-vă! a țipat ea la noi.

Eu și Miriam nu cunoașteam încă rutina zilnică de aici. Ținându-ne de mână, le-am privit pe fetele mai mari care le ajutau pe cele mai mici să se pregătească să iasă la apel. Afară ne-am aliniat în șiruri de câte cinci ca să putem fi numărate. Apelul a durat între o jumătate de oră și o oră. Privind în urmă la acele momente, nu-mi amintesc ca vreun copil să fi plâns sau să se fi întins pe jos. Nici măcar cei de doi ani. Cred că înțelegeam cu toții, în mod instinctiv, că viețile noastre depindeau de cum cooperam.

După apel, am intrat înapoi în barăci ca să facem curat. Cei trei copii morți, pe care eu și Miriam îi văzuserăm noaptea în latrină, nu mai erau acum pe podea. Am aflat că, atunci când murea cineva din baracă, ceilalți din același pat cu el nu puteau suporta să doarmă lângă un cadavru, așa că duceau corpul lipsit de viață în latrină și îi păstrau doar hainele.

Cât despre cele trei trupuri pe care eu și Miriam le văzuserăm deja, acestea fuseseră puse de adulți înapoi în paturile lor pentru a fi și ele numărate. În fiecare zi trebuiau contorizați toți copiii, fie vii, fie morți. Doctorul Mengele știa câte perechi de gemeni are și nu se putea scăpa de un cadavru fără a fi respectată procedura.

În acea primă dimineață petrecută de mine și de Miriam în lagăr, o gardiancă SS aștepta în fața barăcii.

— VINE doctorul MENGELE! a strigat ea.

Supraveghetoarele păreau nervoase și agitate, anticipând venirea acestui important personaj. Eu și Miriam am luat poziție de drepti, neîndrăznind să ne mișcăm sau să respirăm.

Doctorul Josef Mengele a intrat în baracă. Era înalt și îmbrăcat într-o elegantă uniformă de ofițer SS. Purta ghete de călărie negre și lucioase și niște mănuși albe, iar în mână ținea un baston. Primul meu gând a fost că acesta arăta foarte bine. Era frumos precum o vedetă de cinema. A traversat baraca noastră cu pași mari, numărând gemenele de la fiecare pat. Era însoțit de un anturaj alcătuit din opt persoane. Mai târziu, am descoperit că din grup făceau parte doctorul König, o fată care era traducătoare, câțiva gardieni SS și niște asistente medicale. În timpul acestor vizite pe care le făcea în barăci, Mengele nu era niciodată escortat de mai puțin de opt persoane din anturajul său.

Când doctorul Mengele s-a oprit în dreptul paturilor unde se aflau cele trei cadavre, și-a ieșit din fire.

— De ce i-ați lăsat pe copiii aceștia să moară? a strigat el la infirmieră și la gardienii SS. Nu-mi permit să pierd nici măcar unul!

Infirmiera noastră și supraveghetoarele tremurau.

Doctorul Mengele a continuat să numere gemenele până a ajuns la Miriam și la mine. S-a oprit și s-a uitat atent la noi. Eram împietrită. Apoi a trecut mai departe. Ceilalți copii ne-au spus că acesta fusese prezent și pe platforma de selecție cu o zi în urmă, atunci când sosiserăm aici. Doctorul Mengele era cel care făcea trierea prizonierilor cu o mișcare de baston. La dreapta însemna că aceștia mergeau direct în camera de gazare, iar la stânga, că intrau în lagăr și executau o muncă forțată.

După ce Mengele a părăsit baraca noastră, ne-am primit rația de mâncare pentru dimineață. Eu și Miriam am băut acel înlocuitor de cafea care ne-a fost adus, deși acesta avea un gust îngrozitor. Cel mai important lucru era că fusese făcut cu apă fiartă, iar la scurtă vreme după aceea am aflat că asta însemna că nu ne puteam îmbolnăvi de dizenterie – o diaree continuă.

În grupuri de câte cinci, am mers de la Birkenau spre laboratoarele din Auschwitz. Am intrat într-o clădire mare, cu două etaje. Eu și Miriam am fost forțate să ne dăm jos hainele și lenjeria de corp și să ne descălțăm. În același loc erau și băieți, și fete: douăzeci sau treizeci de perechi de gemeni. La început, priveliștea aceea m-a frapat.

Mai târziu am aflat că gemenii băieți stăteau într-o baracă separată, în condiții mai bune decât cele ale noastre. Acolo,

ei erau îngrijiți de un tânăr prizonier evreu, Zvi Spiegel, un fost ofițer în armata cehă, pe care Mengele îl alesese special ca să-i supravegheze. Zvi intervenea adesea în sprijinul gemenilor, convingându-l pe Mengele să-i hrănească mai bine și să le asigure condiții de trai mai bune; probabil că doctorul își dăduse seama că astfel aceștia vor deveni niște cobai mai buni. Așa că Zvi, cunoscut drept „tăticul gemenilor”, le alina suferințele băieților, le dăruia diverse jocuri ca să le țină mintea activă și îi învăța puțină geografie și matematică. În timpul zilei, îi lăsa să lovească cu piciorul într-o minge de fotbal făcută dintr-un mănunchi de cârpe pentru a le putea menține condiția fizică. De asemenea, îi punea să-și memoreze unul altuia numele, ca să-i facă să se simtă oameni.

În baraca noastră nu exista o asemenea persoană. Noi nu aveam pe cineva care să ne conducă și care să ne ajute să legăm prietenii cu celelalte gemene. Nu m-am dus niciodată la o altă fată ca să o întreb cum o cheamă și ca să-i spun și eu numele meu. Toate eram singure, niște gemene purtătoare de numere, fiecare dintre noi încercând din răspuțeri să supraviețuiască. Singura persoană la care trebuia să mă gândesc eu era Miriam.

Când mă aflu în clădirea aceea din cărămidă, am privit în jurul meu și am văzut câțiva gemeni fraternali, dar majoritatea era formată din gemeni identici, ca mine și Miriam. Mai târziu am înțeles că doctorul Mengele voia să descopere secretul nașterii gemenilor. Unul dintre obiectivele

experimentelor lui medicale era să afle cum să creeze copii cu părul blond și cu ochi albaștri, născuți din aceeași gestație, pentru a crește populația Germaniei. Hitler îi numea pe arieni, germanii blonzi, cu ochi albaștri și pielea deschisă la culoare, „rasa superioară” – iar noi eram cobaii lui. Pentru a studia alte „anormalități” naturale și a încerca să înțeleagă cum pot fi evitate mutațiile genetice, printre subiecții lui Mengele se aflau pitici, persoane cu dizabilități și etnici romi (țigani). Piticii locuiau într-o baracă aflată lângă a noastră și uneori îi vedeam mergând prin lagăr.

Noi, toți gemenii, ne-am așezat pe bănci complet dezbrăcați. Acolo se aflau și mulți băieți. Era foarte frig și nu aveam unde să ne ascundem. Era rușinos să stai fără haine. Unele fete își încrucișau picioarele și se acopereau cu mâinile. Altele tremurau de frică, în timp ce gardienii SS se uitau la noi și râdeau. În lagăr, nuditatea a fost pentru mine unul dintre cele mai dezumanizante lucruri.

Doctorul Mengele trecea din când în când pe acolo pentru a supraveghea ce se întâmplă și apoi pleca. Alți doctori și infirmierele în halate albe, care erau și ele deținute la fel ca noi, ne observau și luau notițe.

Mai întâi mie mi-au măsurat capul cu un instrument numit etrier, făcut din două bucăți de metal între care mi-au prins craniul și au început să-l strângă. Doctorul i-a dictat unei asistente niște numere, pe care le-a notat într-un dosar.

Ne-au măsurat lobia urechilor, șaua nasului, dimensiunea buzelor, lățimea, forma și culoarea ochilor. Au comparat

nuanța de albastru a ochilor lui Miriam cu albastrul ochilor mei, raportându-se la o diagramă a culorilor (de ochi). Au măsurat din nou și din nou. Au petrecut trei-patru ore la o singură ureche. De fiecare dată când doctorii mă măsurau pe mine, făceau același lucru și cu Miriam, ca să vadă ce era identic și ce era diferit la noi. Un fotograf ne făcea poze, în timp ce un artist realiza niște schițe. Tehnicienii ne făceau radiografii, câte cinci-șase odată.

Apoi ne-au pus câteva întrebări și ne-au dat niște ordine. Un deținut care vorbea maghiara și germana servea drept translator. Dacă eu făceam ceva, Miriam repeta și ea același lucru.

— De fiecare dată când îți urmez exemplul, mi-a șoptit Miriam, aștia notează ceva. Vor să vadă care dintre noi este liderul.

Sigur că eu eram acea persoană, așa cum stătuseră dintotdeauna lucrurile cu noi. După ce au văzut că în ziua precedentă, la centrul de înregistrare, refuzasem să mi se facă tatuajul, au știut că sunt o persoană care creează probleme.

Am stat acolo între șase și opt ore. Am urât fiecare secundă petrecută în acel loc. Într-un târziu, ni s-a permis să ne îmbrăcăm și am fost conduse înapoi la baraca noastră, pentru masa de seară: o neîndestulătoare porție de pâine, foarte închisă la culoare, de vreo cinci-șase centimetri lungime.

După-amiaza, infirmiera care ne supraveghea ne-a obligat să învățăm un cântec în germană. Suna așa: „Sunt un copilăș

german. Dacă tu nu ești, fugi de-aici!” Ne așeza în cerc, iar o fată stătea în centru. Noi trebuia să ne deplasăm în jurul acelei fete cântând: „Fugi de-aici, fugi de-aici, fugi de-aici!”

— Evrei împuțiți! striga infirmiera la noi. Porcilor!

Ce îi mai plăcea cântecul acela! Înțelesul lui era că noi, copiii, eram dezgustători. O uram pe infirmiera aceea. Pe la spate îi spuneam „Șerpoaica”. Avea picioarele groase și un păr lung, negru, pe care îl purta într-o coadă împletită. Îi plăcea mult să ne batjocorească.

— Cine vă credeți? ne întreba ea. Noi însă nu-i răspundeam. Nici nu se aștepta să o facem. Vă considerați deștepte pentru simplul motiv că încă sunteți în viață? O să muriți în scurt timp. O să vă omorâm pe toți.

În primele câteva zile petrecute în lagăr, eu și Miriam am plâns mai tot timpul. Dar ne-am dat seama repede că acest lucru nu ne ajuta cu nimic. Ne simțeam paralizate.

Cel mai important era pentru noi să reușim să supraviețuim. Știam că suntem în viață numai datorită experimentelor la care eram supuse, ca urmare a unui fericit accident al naturii.

Fiindcă eram gemenele lui Mengele.

CAPITOLUL CINCI

Viața la Auschwitz semăna cu un accident de mașină care avea loc zilnic. În fiecare zi se întâmpla ceva terifiant acolo.

După două săptămâni, mie și lui Miriam au trebuit să ne radă părul din cap. Ca toate gemenele din baraca noastră, și noi am luat păduchi. După cum aflasem eu, de obicei aceștia își depun ouăle în părul oamenilor. Și pot trece ușor de la o persoană la alta. Singura modalitate de a scăpa de ei presupunea să folosești un șampon special sau un tratament chimic, ca apoi să-ți descurci zilnic părul cu un pieptăn cu dinți fini. Cum nu aveam la dispoziție niciunul dintre lucrurile acestea, păduchii se tot înmulțeau și se luau de la o persoană la alta, pe haine și pe așternuturi – erau peste tot. Păduchii și puricii își găsiseră loc în păturile noastre, în saltelele pline cu paie și pe rochiile. Tot timpul ne scărpinam. Chiar și după ce am fost tunse mai aveam păduchi! Eu și Miriam ne căutam în cap tot timpul de ei, încercând să-i strivim între unghii.

O dată pe săptămână, gemenii aveau privilegiul de a face duș. Fiecare dintre noi a primit o bucată de săpun. În imensa cameră cu dușuri, ne dezbrăcam de haine, pe care apoi le lăsam într-o grămadă mai mare ca să poată fi dezinfectate.

Mai târziu am aflat că substanța chimică folosită pentru sterilizarea hainelor noastre, Zyklon B, era una dintre cele trei utilizate ca să fie gazați oamenii de la Auschwitz. Naziștii au combinat Zyklon B, care venea sub formă de granule gri-albastre, cu cianură de hidrogen și diatomită, ca să obțină amestecul chimic mortal folosit pentru uciderea în masă din camerele de gazare. Gazul, amestecat cu mirosul de carne și de oase arse, crea acel miros greu pe care îl remarcasem încă din prima zi. Este ceva ce nimeni nu poate uita.

Eu și Miriam am rămas una lângă cealaltă. Întotdeauna am stat apropiate. Înainte de a ne spăla, intram într-o cadă cu un lichid albicios. Mă ardea la picioare și îmi lăsa pe piele niște pete roșii. Uneori, supraveghetoarele ne ștergeau cu el pe cap și corp, iar din cauza dezinfectantului acesta ochii mă usturau. Patruzeci sau cincizeci de gemeni făceau duș în același timp. Doctorul Mengele voia să fim curați și uneori le puneă pe asistente să încerce să ne deretice barăcile. Dar mizeria și păduchii reveneau în lagăr de fiecare dată, iar noi ne descurcam cum puteam.

Odată am văzut câțiva băieți în timp ce își făceau duș. Îmi amintesc că i-am privit și am spus în sinea mea: „Sunt atât de slabi. Mă bucur că eu nu arăt așa.” Dar probabil că și eu semănam cu ei. Și Miriam la fel. Ea avea ochii afundați în orbite și era atât de slabă, că puteam să-i număr coastele. Însă eu nu simțeam nici că sunt numai piele și os, nici că sunt jalnică. Aveam nevoie să mă văd puternică.

Doctorul Mengele ne-a stabilit un program pe care trebuia să-l urmăm. Trei zile pe săptămână eram obligați să mergem la laboratoarele din Auschwitz pentru a fi supuși unui studiu intensiv, la sfârșitul căruia ne simțeam epuizați. În celelalte trei zile, ne duceam în laboratoarele din Birkenau, unde ni se făceau analize de sânge. Zilele se scurgeau una după alta. În fiecare dimineață, după strigarea apelului, Mengele venea în barăci pentru inspecție. Zâmbind, ne numea *meine Kinder*, „copiii mei”. Unii dintre gemeni îl plăceau și îi spuneau unchiul Mengele. Eu nu. Eram îngrozită de el. Chiar și în acele zile, știam că nu ținea la noi ca un doctor adevărat.

Marțea, joia și sâmbăta obișnuiam să mergem la laboratorul de analize medicale. Eu și cu Miriam ne așezam pe o bancă împreună cu alte surori gemene. Cineva ne lega pe brațul drept și pe cel stâng niște furtunuri subțiri, flexibile, din cauciuc. În același timp, doi oameni se ocupau de mine. Un medic îmi introducea un ac în brațul stâng ca să-mi ia sânge. Umplea o eprubetă, apoi mă înțepa din nou. După aceea vedeam alte mâini care luau eprubetele roșii ce conțineau sângele meu. Îmi amintesc că mă întrebam: „Cât sânge pot să pierd și totuși să rămân în viață?” Între timp, un alt doctor îmi făcea o injecție cu ceva în brațul drept. Mi-a introdus cinci ace fără să-l mai scoată pe primul. Oare ce îmi injecta în puținul sânge care îmi rămăsese?

Uram injecțiile acelea. Dar refuzam să țip de durere, pentru că nu voiam să-i las pe naziști să vadă cât mă făceau să sufăr. Suportam întorcând capul în altă direcție și numărând înțepăturile până ce se terminau.

Pe drumul de întoarcere spre baracă, eu și Miriam nu vorbeam deloc despre injecții. Le consideram prețul pe care îl aveam de plătit pentru a supraviețui. Le dădeam sângele nostru, trupurile noastre, mândria și demnitatea noastră; în schimb, ei ne lăsau să mai trăim o zi. Nu-mi amintesc să fi existat nici măcar o singură persoană printre gemene care să nu fi cooperat.

Pe atunci nu știam pentru ce se făceau acele experimente medicale și ce ni se injecta în braț. Mai târziu am aflat că doctorul Mengele le inocula cu bună știință unor gemeni boli periculoase, potențial fatale, precum scarlatina. Apoi le injecta altceva ca să vadă dacă putea trata afecțiunea respectivă. Prin unele injecții încerca să le schimbe acestor copii culoarea ochilor. La mulți ani după eliberarea noastră din lagăr, câteva fete mai mari ne-au povestit că Mengele le dusesse într-un laborator și le făcuse o transfuzie de sânge de la un băiat. Tot el transfuzase sângele acestor tinere în corpul unor băieți. Se pare că doctorul Mengele căuta o modalitate de a transforma fetele în băieți și băieții în fete. Pe multe dintre aceste detalii și informații le-am aflat patruzeci de ani mai târziu. Printre lucrurile de care nu știam se afla de exemplu și cazul unor gemeni adolescenți cărora li s-au tăiat organele genitale, pentru că Mengele voia să vadă dacă îi putea transforma în fete. Unul dintre acei băieți a murit în pat, alături de fratele lui gemăn care mai târziu a spus: „Simțeam cum trupul fratelui meu se răcea.”

Se spunea că, la acel moment, șase perechi de gemeni intraseră în laboratorul din lagăr și fuseseră omorâți. Eu nu am fost martoră la uciderea nimănui; tot ce știam era că unii dintre gemeni dispăreau pur și simplu. Dar în cele din urmă am aflat că zvonurile care circulau erau adevărate: gemenii mureau în urma unora dintre experimentele efectuate pe ei. Nouă ni se spunea că „se îmbolnăviseră foarte grav”. Apoi Mengele îi înlocuia cu alte perechi noi, abia ajunse cu transporturile pe calea ferată. Așa erau priviți până și cei mai privilegiați prizonieri de la Auschwitz. Nici măcar preferații lui Mengele nu erau tratați ca niște ființe omenești. Toți eram ușor de înlocuit. De unică folosință.

Ceea ce nu păreau de înlocuit erau rochițele noastre frumoase, asortate, care se uzaseră atât de mult, că nu le mai puteam purta. De aceea, ni s-au dat niște haine de femei. Dar acestea erau atât de mari, că eu și Miriam ne legam șnururi în talie ca nu cumva să cadă de pe noi. În partea de sus a rochițelor băgam tot ce căram după noi: de exemplu, o cană de tablă sau o bucată de pâine păstrată de cu seară.

Dimineața, înainte de prezentarea la apel, și în zilele în care mergeam la laboratorul de analize, ajutam la îngrijirea copiilor mici. În fața barăcii noastre era o curte împrejmuită cu un gard, unde ne jucam cu aceștia. Fetele mai mari ne învățau pe mine și pe Miriam să tricotăm. Pentru asta tăiam bucăți de sârmă ghimpată din împletitura gardului, loveam firele cu o piatră ca să slăbim ghimpul și apoi îi scoteam. Asta ne lua mult timp. După aceea, ascuțeam capetele sârmei cu

niște pietre, ca să ne facem din ele andrele. Una dintre fete avea un pulover vechi pe care îl desfăceam, păstrând lâna din acesta. Pe rând, fiecare fată tricota până când toată lâna se termina. Apoi următoarea fată desfăcea ce se tricota și o lua de la capăt. Nu era important pentru noi să obținem un produs finit – o căciulă, o eșarfă sau niște șosete. Tricotatul ne ajuta să nu ne mai gândim la problemele noastre.

Dar moartea și pericolele nu erau niciodată departe. Într-o zi, pe când eram afară, pe lângă noi a trecut o căruță încărcată cu oameni morți. Am alergat la gard ca să vedem dacă recunoaștem pe cineva de acolo.

O fată a strigat: „Mama! Este mama mea!” și a izbucnit în lacrimi. Suspina, durerea ei răbufnind într-un crescendo de vaiete, în vreme ce căruța își continua drumul. Mi-a părut rău pentru ea, dar nu am știut ce să-i spun atunci.

În clipa aceea, mi-am dat seama că era posibil ca și mama noastră să fi fost luată cu o căruță plină cu trupuri fără suflare; doar că noi nu o văzuserăm. Aceste căruțe treceau prin fața noastră în fiecare zi. Uneori, prizonierii din ele erau morți, alteori aproape morți; cu toții erau duși spre locul de odihnă veșnică. Până în acel moment, nu mă mai gândisem deloc la familia mea. Poate că acest lucru se întâmplase din cauza pâinii pe care o mâncam în fiecare seară, care, se pare, conținea nu doar rumeguș, ci și o pulbere numită bromură; ea ne ștergea amintirile de acasă, fiind pentru unii un fel de sedativ. Orice ar fi fost în pâinea aceea, după ce o mâncam nu mai simțeam milă nici pentru mine, nici pentru Miriam,

nici pentru nimeni altcineva. Nu mă vedeam ca pe o victimă, căci astfel aş fi acceptat că într-o zi voi muri şi eu aici. Era foarte simplu. Nu aveam alt gând decât acela de a-mi asigura supravieţuirea. Noaptea, eu şi Miriam ne întindeam în patul nostru împreună cu alte două perechi de gemene. Ne strângeam una într-alta, dar nu vorbeam şi nici nu şuşoteam. Dacă i-aş fi spus lui Miriam cât îmi era de foame şi cât de deplorabil mă simţeam ar fi fost mai rău pentru noi. Pe întuneric mai auzeam câte un fluier de afară, sau cum trecea vreo maşină ori vreo motocicletă. Zgomotul făcut de cei care mărşăluiau, gemeau sau vomitau, lătratul vreunui câine ori plânsetele unor prizonieri accentuau parcă tăcerea din lagăr – păreau o orchestră ce acompania suferinţa umană universală.

Uneori, când supraveghetoarele noastre dormeau, vechea noastră prietenă din satul vecin, doamna Csengeri, se furişa în baraca noastră ca să-şi vadă ficele. Era o femeie ageră la minte. Când a ajuns la Auschwitz, l-a convins pe doctorul Mengele că îl poate ajuta furnizându-i informaţii despre gemenele ei; astfel i se permisesse să rămână în baraca femeilor. Doamna Csengeri le aducea ficelor ei mâncare, lenjerie de corp, pălării, lucruri pe care le luase de acasă sau pe care le „organizase”. În limbajul folosit în lagăr, „organizarea” însemna furtul de la naşişti. Le invidiam pe fetele acelea pentru că aveau o mamă care era încă în viaţă şi se îngrijea de ele; eu şi Miriam nu ne aveam decât una pe cealaltă.

Nu mă mai puteam gândi la mama, la tata și la surorile noastre mai mari. Trebuia să mă îngrijesc de mine și de Miriam. Trebuia să-mi repet tot timpul:

Încă o zi.

Încă un experiment.

Încă o injecție.

Dar te rog, te implor, nu ne lăsa să ne îmbolnăvim.